

Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistyksen lausunto

Valtioneuvoston asetus sosiaali- ja terveysalan yhdistysten ja säätiöiden rahoituksesta Lausuntopyyntönumero: VN/22900/2023

Vastausaika päättyy: 15.9.2023

Johdanto

Sosiaali- ja terveysministeriössä on valmisteltu virkatyönä liitteenä oleva luonnos valtioneuvoston asetukseksi sosiaali ja terveysalan yhdistysten ja säätiöiden rahoituksesta. Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2024 alkaen.

Tausta

Veikkaus Oy:n rahapelitoiminnan tuotosta myönnettäviä valtionavustuksia terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen yleishyödyllisille yhteisöille ja säätiöille on myönnetty yhteensä 373,6 milj. euroa vuonna 2023. Sosiaali- ja terveysministeriö myöntää avustukset pohjautuen Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskuksen (STEA) valmistelemaan avustusehdotukseen. Avustukset myönnetään pääsääntöisesti kerran vuodessa. Veikkaus Oy:n rahapelitoiminnan tuotto tuloutetaan 1.1.2024 alkaen yleiskatteellisena valtion tulotilille, mistä se siirtyy osaksi yleiskatteellista kehysrahoitusta. Uudessa rahoitusmallissa katkaistaan yhteys arpajaislaissa säädettyjen yksilöityjen käyttötarkoitusten väliltä. Arpajaislakiin (1047/2001) on sisällytetty sosiaali- ja terveysministeriön myöntämiin valtionavustuksiin ja viranomaistoimintaan liittyvää sääntelyä sekä asetuksenantovaltuuksia, mitkä kumoutuvat rahoitusmalliuudistuksen myötä. Jatkossa nykyiset ns. STEA-avustukset rahoitetaan budjettivaroin.

Tavoitteet

Uusi, arpajaislain sääntelyä korvaava laki sosiaali- ja terveysalan yhdistysten ja säätiöiden rahoituksesta (284/2023) tulee voimaan 1.1.2024. Sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen myönnettäviin avustuksiin sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001) yleislakina niitä osin kuin erityislainsäädännössä ei säädetä siitä poikkeavasti. Nykyisen arpajaislain nojalla on annettu sosiaali- ja terveysministeriön sektorilla kaksi avustustoimintaan liittyvää asetusta, valtioneuvoston asetus valtionavustuksista yleishyödyllisille yhteisöille ja säätiöille terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen (1552/2016) ja valtioneuvoston asetus sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustusasioiden neuvottelukunnasta (1555/2016). Nämä kaksi asetusta ovat täydentäneet valtionavustuslain (688/2001) ja arpajaislain (1047/2001) säännöksiä.

Sosiaali- ja terveysministeriössä on virkatyönä valmisteltu arpajaislain nojalla annettujen, 1.1.2024 kumoutuvien kahden asetuksen osalta korvaava valtioneuvoston asetus. Valmistelussa on katsottu tarkoituksenmukaiseksi yhdistää aiemmin kahden erillisen valtioneuvoston asetuksen sisältö yhdeksi asetukseksi. Laintasoista sääntelyä täydennetään keskeiseltä sisällöltään nykyisiä asetuksia (1052/2016 ja 1555/2016) vastaavalla valtioneuvoston asetuksella. Uusi asetus tulee voimaan samanaikaisesti rahoitusmalliuudistukseen liittyvän uuden lainsäädännön kanssa 1.1.2024 alkaen.

Valtioneuvoston asetus

sosiaali- ja terveysalan yhdistysten ja säätiöiden rahoituksesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään valtionavustuslain (688/2001) 8 §:n ja sosiaali- ja terveysalan yhdistysten ja säätiöiden rahoituksesta annetun lain (284/2023) 3 §:n 3 momentin, 4 §:n 2 momentin, 6 §:n 5 momentin nojalla ja 7 §:n 2 momentin nojalla:

1 luku

Tarkemmat säännökset valtionavustuksesta 1 §

Avustuslajit

Avustus voidaan myöntää yleisavustuksena, investointiavustuksena tai hankeavustuksena.

Kommentit

Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry yhtyy Maakuntien verkostojärjestöjen neuvottelukunnan ja Sosten näkemyksiin, jossa SOSTE katsoo, että 1 §:n perusteluja tulee selkeyttää. Niihin tulee kirjata tarkoituksena olevan, että yleisavustus myönnetään tuen saajalle lähtökohtaisesti aina yhtenä yleisavustuksena, ellei ole erityisiä syitä useamman yleisavustuksen samanaikaiseen käyttöön. Pelkästään avustuksen suuruus ei ole tällainen erityinen syy.

Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry yhtyy Maakuntien verkostojärjestöjen neuvottelukunnan ja Sosten näkemyksiin, että käsillä olevassa luonnoksessa pykälän perustelut ovat jossain määrin epäselvät ja vaikuttavat sisäisesti ristiriitaisilta. Perustelujen toinen kappale antaa ymmärtää, että avustuksia olisi tarkoitus jatkossakin myöntää nykyiseen tapaan sekä yleisesti toimintaan myönnettävinä avustuksina (yleisavustuksina) että tiettyyn osaan toiminnasta myönnettävinä avustuksina (kohdennettuina yleisavustuksina) sillä tavoin, että suurin osa avustuksista myönnettäisiin kohdennettuina.

Ak-avustusten ja yleisavustusta saavien järjestöjen toimintakenttä on laaja ja moninainen. Samankaltaista toimintaa tekevät yhdistykset ovat eriarvoisessa asemassa. Osa saa ak-avustusta ja osa yleisavustusta. Jatkossakin on huomioitava, että nykyisten ak-avustusta saavien laajaa toimintaa järjestävien järjestöjen asema ja toimintaedellytykset tulee asetuksessa turvata. Tämä tulee yhdenmukaistaa niin, että kaikki laajaa toimintaa ak-avustuksella toteuttavat järjestöt saisivat yleisavustuksen.

2 §

Avustettava toiminta

Avustuksia voidaan myöntää laajasti sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen huomioiden erityisesti toiminnan yleishyödyllisyys, yhteiskunnallinen tarve ja käytettävissä oleva määräraha. Avustusta ei voida ilman erityistä syytä myöntää valtion, kunnan tai hyvinvointialueen vastuulle kuuluvien tehtävien rahoittamiseen, ellei näillä toimilla ole välitöntä yhteyttä kokeilu- ja kehittämistyöhön tai uusien toimintamallien käyttöönottoon.

Kommentit

Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry yhtyy Maakuntien verkostojärjestöjen neuvottelukunnan näkemykseen ja näkee hyvänä, että avustettava toiminta voi jossain tapauksissa olla luonteeltaan lähellä lakisäateistä toimintaa, jos se johtaa kokeilu/kehittämistyöhön tai uusien toimintamallien käyttöönottoon. On olennaista mahdollistaa julkisen ja järjestöjen yhteistyötä toiminnallisesti ja asiakkaiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla, ettei järjestöjen tarvitse "pelätä" liian läheistä rajapintaa julkiseen.

3 §

Avustuksen myöntämisen erityiset edellytykset

Sen lisäksi, mitä valtionavustuslain 7 §:ssä säädetään, avustuksen myöntämisen erityisenä edellytyksenä on, että:

- 1) avustuksen myöntämistä on pidettävä tarpeellisena avustuksen hakijan omat varat, hakijan määräysvallassa olevien taikka hakijaan taloudellisesti tai toiminnallisesti kiinteässä yhteydessä olevien yhteisöjen tai säätiöiden käytettävissä olevat varat ja avustetuksi haetusta toiminnasta saatavat tuotot huomioon ottaen;
- 2) avustuksen myöntämistä on pidettävä tarpeellisena avustuksen hakijan muun toiminnan laatu ja tuloksellisuus huomioon ottaen;
- 3) haettaessa avustusta on esitetty riittävä selvitys toiminnallisesta tai teknisestä suunnitelmasta sekä avustuksen saajan edellytyksistä rahoittaa omavastuuosuus ja lisäksi investointiavustuksissa avustetun omaisuuden käyttökulut; ja
- 4) avustus kohdistuu avustustoiminnalle määriteltyihin avustuskokonaisuuksiin.

Kommentit

Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry yhtyy Maakuntien verkostojärjestöjen neuvottelukunnan lausuntoon ja pitää avustuksen myöntämisen edellytyksiä tarkoituksenmukaisina lukuun ottamatta kohdan 3 mainintaa omarahoitusosuudesta. Kun avustus saa kattaa valtionavustuksen kohteena olevasta toiminnasta tai hankkeesta aiheutuvien kokonaiskustannusten täyden määrän, jos muuta rahoitusta ei ole saatavilla, voisi muotoilu olla "mahdollinen omavastuuosuus".

Perusteluosiossa mainitaan, että lähtökohtaisesti avustetun toiminnan pitää olla vakiintunutta, että sille voidaan myöntää avustus. Kuitenkin kehittämishankkeissa lähdetään usein kokeilemaan ja kehittämään uutta toimintaa, joka ei ole vielä vakiintunutta. Viitataan "vakiintuneella" koko taustaorganisaation toimintaan vai avustettavaan toimintaan?

Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry yhtyy Maakuntien verkostojärjestöjen neuvottelukunnan lausuntoon ja muistuttaa, että alueellisten ja paikallisten järjestöjen aseman ja avustamisen pitää yhdenvertaisuuden näkökulmasta olla keskeinen seuranta- ja arviointikohde.

Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry yhtyy Maakuntien verkostojärjestöjen neuvottelukunnan ja Sosten lausuntoon: Jos asetustekstin muutoksella ei tavoitella muutosta nykykäytäntöön, SOSTella ei ole siihen huomauttamista. Muussa tapauksessa SOSTE painottaa, että asetuksella ei pidä lisätä velvoitteita avustuksen hakijoille ilman, että ensin tehdään kustannus-hyöty -analyysi, joka tulee myös esittää säännöksen perusteluissa. Mahdollisista lisävelvoitteista aiheutuvan hallinnollisen taakan pitää olla oikeassa suhteessa sillä saavutettaviin hyötyihin.

4 § Avustuksen määrä

Avustus saa kattaa valtionavustuksen kohteena olevasta toiminnasta tai hankkeesta aiheutuvien kokonaiskustannusten täyden määrän, jos muuta rahoitusta ei ole saatavilla.

Kohdennetun yleisavustuksen tai hankeavustuksen mukaisesta toiminnasta aiheutuvien kokonaiskustannusten hyväksyttävästä määrästä voidaan kattaa avustuksella enintään 90 %, kun hakijan viimeisimmän, sääntöjen mukaisen säännöllisen tilikauden vahvistetun tilinpäätöksen perusteella määritetty nettovarallisuus on suurempi kuin avustuksen hakijan kuuden kuukauden kuluja vastaava summa.

Toimitilahankkeissa, toimitilojen peruskorjauksissa tai muun käyttöomaisuuden hankinnassa, pelastusalausten ja -asemien vuosikorjauksien, huollon ja tarvikkehankintojen menoista sekä pelastusalausten hankinnoista hyväksytyistä kustannuksista voidaan kattaa avustuksella enintään 70 %.

Tukiasuntojen hankinnassa olemassa olevasta kiinteistökannasta erityisryhmille ja pitkäaikaisasunnottomille voidaan kattaa avustuksella enintään 50 %.

Avustuksen hakijan omistuksessa olevien asuinvuokratulojen peruskorjaukseen myönnettävän avustuksen enimmäismäärä voi olla enintään 35 % korjaushankkeen avustettavaksi hyväksytyistä kokonaiskustannuksista.

Edellä 2, 3, 4 ja 5 mom. säädetyistä poiketen avustuksen määrä voi olla erityisestä syystä tässä säädetyä tasoa korkeampi.

Kommentit

Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry yhtyy Maakuntien verkostojärjestöjen neuvottelukunta lausuntoon ja näkee tärkeänä, että STEAn avustukset ovat täysimääräisiä, jos muuta rahoitusta ei ole saatavilla. Tällä mahdollistetaan alueellisten ja paikallisten yhdistysten kehittämistyö. Asetuksen 4 §:n 2 mom. nojalla kohdennetun yleisavustuksen tai hankeavustuksen mukaisesta toiminnasta aiheutuvien kokonaiskustannusten hyväksyttävästä määrästä voidaan kattaa avustuksella enintään 90 %, kun hakijan viimeisimmän, sääntöjen mukaisen säännöllisen tilikauden vahvistetun tilinpäätöksen perusteella määritetty nettovarallisuus on suurempi kuin avustuksen hakijan kuuden kuukauden kuluja vastaava

summa. Tämä avustustaso vastaa avustuskäytännössä vakiintunutta avustuksen määrää. Maakuntien verkostojärjestöjen neuvottelukunta haluaa tuoda esille, että yhdistysten ja järjestöjen tilinpäätökset saattavat vaihdella vuosittain nettovarallisuuden suhteen. Lisäksi neuvottelukunta ehdottaa, että varallisuudelle määritellään alaraja. Olisi hyvä tarkentaa ja selventää miten ja miltä ajanjaksolta kuuden kuukauden tarkastelua tehdään, koska yhdistysten nettovarallisuus voi vaihdella vuoden aikana.

5 §

Valtionavustuksen hakeminen

Avustusta haetaan avustuksen myöntämivuotta edeltävän vuoden syyskuun loppuun mennessä. Uuteen avustuskohteeseen haetaan avustusta kuitenkin avustuksen myöntämivuotta edeltävän vuoden toukokuun loppuun mennessä.

Haettaessa avustuksia 1 momentissa tarkoitetun vuosittaisen avustustenjaon lisäksi erityisiin tarkoituksiin avustusta on haettava sosiaali- ja terveysministeriön ilmoittamaan päivään mennessä.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen määräaikaisten jälkeen saapunut hakemus voidaan ottaa käsiteltäväksi vain erityisen painavasta syystä.

Investointi- tai hankeavustuksissa useammalle vuodelle jaksotettava avustus voidaan hakea kerralla noudattaen 1 momentissa tarkoitettuja määräaikoja.

Kommentit

Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry yhtyy Maakuntien verkostojärjestöjen neuvottelukunnan ehdotukseen, että avustuksen hakuprosessia pyrittäisiin kaikkien rahoitusten osalta edelleen joustavoittaa hakuajankohtia lisäämällä. Käytäntö mahdollistaisi ketterämmän kehittämistyön yhä nopeammin muuttuvassa toimintaympäristössä. Neuvottelukunta näkee erittäin hyvänä, että investointi- ja hankeavustuksia voidaan hakea kerralla useammalle vuodelle.

Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry yhtyy Maakuntien verkostojärjestöjen neuvottelukunnan ja Sosten näkemyksiin, että virkkeestä poistetaan sana "laajamittainen". Häiriön valtionavustusten hallinnointijärjestelmässä ei tarvitse olla laajuudeltaan suuri, jos se kohdistuu sellaiseen osaan järjestelmää, että hakemuksen jättäminen tosiasiallisesti estyy. Koko nykyinen hakumenettely rakentuu täysin valtionavustustusten hallinnointijärjestelmän varaan. Avustuksen hakijoiden vastuulle ei voida jättää seurauksia siitä, jos järjestelmä ei toimi.

6 § *Avustuspäätös*

Päätöksestä, jolla avustus myönnetään, tulee sen lisäksi, mitä valtionavustuslain 11 §:ssä säädetään, tarvittaessa käydä ilmi suunnitelma avustuksista seuraaville vuosille. Suunnitelma ei ole sitova.

Yhdellä hakumenettelyllä useammalle vuodelle myönnettävissä investointi- tai hankeavustuksissa voidaan tehdä tulevien vuosien osalta sitova päätös jo vahvistetun talousarvion ja siihen sisältyvän määrärahan puitteissa.

Kommentit

Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry yhtyy Maakuntien verkostojärjestöjen neuvottelukunnan lausuntoon ja näkee hyvänä, että investointi- ja hankeavustuksissa on tälläkin hetkellä mahdollista myöntää koko hankekauden tai investoinnin avustusvarat kerralla. Tämä vähentää turhaa hallinnollista työtä. Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry yhtyy neuvottelukunta ehdotukseen, että tämä voisi jatkossa koskea myös yleisavustusta ja kohdennettua yleisavustusta.

7 § *Avustuksen maksaminen*

Yleisavustukset maksetaan kultakin vuosineljännekseltä neljänä yhtä suurena eränä, jollei kustannusten tai toiminnan ajoittumisen olennaisten vaihtelujen taikka toiminnan muutosten johdosta ole yksittäistapauksessa perusteltua tästä poiketa.

Investointi- tai hankeavustukset maksetaan kuluja ja töiden ajoittumisen perusteella sen suuruisissa erissä kuin avustuksia katsotaan tarvittavan avustuspäätöksen mukaisten hyväksytyjen kustannusten kattamiseen. Kiinteän omaisuuden, rakennuksen ja rakennuksessa olevan huoneiston hankintaan, rakentamiseen tai perusparannukseen myönnetyn investointiavustuksen maksamisen ehtona on lisäksi, että avustuksensaaja on esittänyt rakennus- tai hankintasuunnitelman sekä selvityksen hankkeen kokonaisrahoituksen toteutumisesta. Sitä ennen voidaan avustusta maksaa suunnittelukuluihin. Jos myönnetty kohdennettu yleisavustus, investointi- tai hankeavustus poikkeaa määrältään olennaisesti haetusta avustuksesta, Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus voi pyytää tarkennetun toimintasuunnitelman tai talousarvion ennen avustuksen maksamista.

Kommentit

Ei kommentteja

8 §

Avustuksen käyttö

Jos avustus on myönnetty kiinteän omaisuuden, rakennuksen ja rakennuksessa olevan huoneiston hankintaan, rakentamiseen tai perusparannukseen, omaisuutta ei saa käyttää pysyvästi muussa kuin avustuspäätöksessä määrättyssä tarkoituksessa avustuksen avustuspäätöksessä määritellystä käyttövuodesta eikä omaisuuden omistus- tai hallintaoikeutta saa luovuttaa toiselle ennen kuin 20 vuotta on kulunut.

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, investointiavustuksen saaja voi antaa avustetuissa tiloissa harjoitettavan toiminnan tai osan toiminnasta jonkun muun järjestettäväksi, jos toiminta on avustuksen käyttötarkoituksen mukaista.

Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus voi investointiavustuksen saajan hakemuksesta vahvistaa avustettujen tilojen vuokraamisen tilapäisesti muuhun kuin avustuksen käyttötarkoituksen mukaiseen toimintaan enintään vuoden ajaksi.

Kommentit

Tähän ei ole kommentteja.

9 §

Hyväksyttävät kustannukset

Hyväksyttäväksi kustannuksiksi katsotaan avustuspäätöksen mukaisesta toiminnasta tai hankkeesta johtuvat tarpeelliset ja määrältään kohtuulliset kulut.

Hyväksyttävistä kuluista vähennetään samaan tarkoitukseen myönnettyt muut julkiset avustukset. Jos avustuspäätöksessä on ilmoitettu avustuksen osuus hyväksyttävistä kuluista, avustus voi yhdessä muiden julkisten avustusten kanssa olla enintään tämän ilmoitetun avustusosuuden suuruinen, jollei avustuspäätöksestä muuta ilmene.

Hyväksyttäviä kustannuksia eivät ole poistot tai laskennalliset erät, jotka eivät perustu jo toteutuneisiin kuluihin tai menetyksiin. Hyväksyttäviä kustannuksia eivät myöskään ole lainojen lyhennykset eivätkä muut kuin 13 §:ssä tarkoitetut rahoituskulut, ellei avustuspäätöksestä muuta ilmene.

Kommentit

Tähän ei ole kommentteja

10 § *Yleisavustus*

Yleisavustusta saadaan käyttää avustettavasta toiminnasta aiheutuviin kuluihin ja avustettavaan toimintaan liittyvän irtaimen käyttöomaisuuden hankintamenoihin.

Yleisavustusta ei saa käyttää sellaisiin irtaimen käyttöomaisuuden hankintamenoihin, jotka aiheutuvat toimintayksikön perustamisesta, laajentamisesta, uudelleenjärjestämisestä tai perusparannuksesta.

Tarvikkeiden ja julkaisujen myynnistä, tilojen vuokrauksesta ja koulutustoiminnasta tai niihin verrattavasta toiminnasta otetaan hyväksyttävänä kustannuksena huomioon vain toiminnan alijäämä. Kohdennettua yleisavustusta saadaan käyttää vain avustettavasta toiminnasta aiheutuviin kuluihin vähennettynä toiminnan tuotoilla.

Kommentit

Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry yhtyy Maakuntien verkostojärjestöjen neuvottelukunnan lausuntoon ja näkee, että järjestöille tulee sallia läheisesti niiden perustarkoitukseen liittyvän oman toiminnan kohtuullinen tuotto ilman automaattista leikkausta avustukseen. Vähintäänkin säännös, jonka mukaan koulutustoiminnasta otetaan hyväksyttävänä kustannuksena huomioon vain toiminnan alijäämä, tulee poistaa tulevasta asetuksesta.

Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry yhtyy Maakuntien verkostojärjestöjen neuvottelukunnan ja SOSTEn lausuntoon, jossa se katsoo, että koulutustoiminta tulee poistaa pykälän 3 momentista. Monet järjestöt harjoittavat erilaista jäsenistöään tukevaa ja yhteiskunnallisia tavoitteitaan edistävää koulutustoimintaa sääntöjensä tarkoituksena perusteella. Tällainen koulutustoiminta ei ole rinnastettavissa tarvikkeiden ja julkaisujen myyntiin tai tilojen vuokraukseen. Yhdistyksen tai säätiön tarkoitukseen välittömästi liittyvästä koulutus- ja tapahtumatoiminnan järjestämisestä aiheutuneet kulut tulee voida lukea täysimääräisesti valtionapukelpoiseksi kuluksi ilman, että niistä vähennetään toiminnan tuottoja.

11 §

Investointi- ja hankeavustukset

Investointi- tai hankeavustusta saadaan käyttää vain avustettavasta investoinnista tai hankkeesta aiheutuviin kuluihin vähennettynä hankkeen tuotoilla.

Myönnettäessä investointiavustusta perustamismenoihin hyväksyttäviä kustannuksia ovat käyttöömaisuuden hankinta-, rakennus- ja perusparannusmenot, rakennusaikaiset korko- ja muut rahoituskulut vähennettynä vastaavilla korko- ja rahoitustuotoilla sekä perustamiseen liit-tyvät irtaimen käyttöömaisuuden hankintamenot.

Kommentit

Ei kommenttia.

12 §

Osarahoitusosuuteen myönnettävä avustus

Jos avustuksen saaja saa tai hakee samaan toimintaan rahoitusta eri rahoituslähteistä, osarahoitusosuuden kattamiseen voidaan myöntää avustus. Osarahoitusosuuteen myönnettävä avustus voidaan myöntää joko hankeavustuksena tai kohdennettuna yleisavustuksena.

Osarahoitusosuuteen haettavasta avustushakemuksesta tulee käydä ilmi, miltä viranomaiselta muuta rahoitusta saadaan tai haetaan ja mikä on muiden rahoituspäätösten arvioitu aikataulu.

Kommentit

Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry yhtyy Maakuntien verkostojärjestöjen neuvottelukunnan ehdotukseen, että omarahoitusosuuden haku ja siihen liittyvä päätöksenteko olisi jatkuvaa kehittämistyön joustavuuden näkökulmasta. Erilaisten kehittämisrahoitusten hakijat vaihtelevat suuresti, joten päätösten odottaminen STEAlta viivästyttää mahdollisesti hyvän, jo toiselta rahoittajalta myönteisen päätöksen saaneen kehittämistyön käynnistämistä. Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry yhtyy Maakuntien verkostojärjestöjen neuvottelukunnan lausuntoon ja näkee myös tärkeänä eri rahoittajien välisen vuoropuhelun rahoitusten yhdistämisen näkökulmasta.

13 §

Edelleen välitettävä avustus

Avustus voidaan myöntää avustuksen saajalle välitettäväksi edelleen toiselle yleishyödylliselle, oikeuskelpoiselle yhdistykselle tai säätiölle avustuksen käyttötarkoituksen mukaiseen toimintaan sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen.

Edelleen välitettävä avustus voidaan myöntää kohdennettuna yleisavustuksena, investointiavustuksena tai hankeavustuksena.

Kommentit

Ei kommenttia.

14 §

Asiakkaiden valinta

Jos avustusta koskevassa avustuspäätöksessä edellytetään toimintaan osallistuvien asiakkaiden valintaa hakemusten perusteella, tulee avustuksen saajan:

- 1) ottaa asiakkaita valittaessa huomioon palvelun tai tuen tarvetta osoittavat tekijät tai asiakkaan ja hänen kanssaan yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliiton omaisissa olosuhteissa elävän henkilön tulot, hakijoiden yhdenvertaisuus sekä aiempi osallistuminen vastaavaan avustettuun toimintaan;
- 2) tiedottaa hakumenettelystä ja valintaperusteista mahdollisimman laajasti ottaen huomioon käytettävissä olevan avustuksen määrä;
- 3) järjestää asiakkaiden valinnan seuranta ja tilastointi niin, että avustuksen käyttöehtojen noudattamista voidaan vaikeuksitta valvoa; ja
- 4) säilyttää asiakkaiden valintaa koskevat asiakirjat, kuten valintaan liittyvät tarkemmat kriteerit, hakemukset, päätökset ja tilastot, kymmenen vuoden ajan avustuksen käyttöajan päättymisestä.

Kommentit

Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry yhtyy Maakuntien verkostojärjestöjen neuvottelukunnan lausuntoon ja näkee haasteellisena kohdan 1) "ottaa asiakkaita valittaessa huomioon palvelun tai tuen tarvetta osoittavat tekijät tai asiakkaan ja hänen kanssaan yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliiton omaisissa olosuhteissa elävän henkilön tulot". Esimerkkinä läheisväkivaltaa kokeva voi jäädä tämän vuoksi ilman apua, jota järjestö tarjoaa. Yhteistaloustulot asiakkaiden valintakriteerinä tietyissä tilanteissa asettaa ihmisen eriarvoiseen asemaan.

15 §

Avustuksen käyttöaika

Kunkin vuoden hyväksyttävänä kustannuksina otetaan huomioon ne kulut, jotka kirjanpitolain 3 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdan (1336/1997, muut. 1376/2016) mukaan on merkittävä ky-seiseltä tilikaudelta laadittavaan tilinpäätökseen.

Yleisavustusta saadaan käyttää avustuksen myöntämivuoden ja sitä seuraavan kalenterivuoden aikana syntyviin kuluihin tai menoihin, jollei avustuspäätöksestä ilmene, että avustusta saadaan käyttää myös avustuksen myöntämivuotta aikaisemmin syntyneisiin kuluihin tai menoihin taikka alijäämiin. Investointi- ja hankeavustusta saadaan käyttää avustuspäätöksessä ilmoitetun avustuksen käyttövuoden ja sitä seuraavan kalenterivuoden aikana syntyviin kuluihin ja menoihin. Ennen avustuksen käyttövuotta syntyneisiin kuluihin tai menoihin avustusta saadaan käyttää, jos kulut tai menot ovat aiheutuneet avustuspäätöksessä tarkoitettusta hankkeesta.

Erytisestä syystä avustuksen käyttöaika voidaan määrätä avustuspäätöksessä 2 ja 3 momentissa säädettyä pitemmäksi.

Oikeus saada maksatus myönnetystä avustuksesta raukeaa, jos avustuksen saaja ei ole esittänyt avustuksen maksamista varten tarvittavaa hyväksyttävää selvitystä:

- 1) avustuksen käyttövuotta seuraavan kalenterivuoden loppuun mennessä;
- 2) 4 momentin erityisen määräajan kuluessa; tai

3) avustuksen saajan hakemuksen johdosta pidennetyn käyttöajan kuluessa.

Aiemmilta vuosilta siirtyvän avustuksen käyttöön sovelletaan viimeisimmän avustuspäätöksen ehtoja ja rajoituksia. Käyttämättä jääneeseen avustukseen sovellettavista ehdoista ja rajoituksista tehdään päätös uuden avustuksen myöntämisen yhteydessä.

Kommentit

Ei kommenttia.

16 §

Kirjanpito

Avustuksen saajan on järjestettävä kirjanpitonsa siten, että avustuksen käyttöä voidaan luotettavasti seurata.

Kirjanpidon materiaali sekä avustuksen käyttöön liittyvät tositteet on säilytettävä kymmenen vuoden ajan avustuksen käyttöajan päättymisestä.

Kommentit

Ei kommenttia.

17 § Selvitys avustuksen käytöstä

Avustuksen saajan on avustuksen käyttövuotta seuraavan toukokuun loppuun mennessä tehtävä kultakin kalenterivuodelta selvitys avustuksen käytöstä. Selvitykseen on liitettävä avustuksen käytön valvonnan ja vaikutusten arvioinnin kannalta oikeat ja riittävät tiedot. Lisäksi avustuksen saajan on pyydettäessä toimitettava Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskukselle selvitys avustuksen käytön tuloksellisuudesta. Jos avustuksen saajan on kirjanpitolain 6 luvun 1 §:n (1336/1997, muut. 1620/2015) nojalla tehtävä konsernitilinpäätös, tämä on liitettävä selvitykseen.

Jos avustuksia on käytetty yksittäiseen avustuskohteeseen tilikauden aikana vähintään 300 000 euroa, avustuksen saajan on lisäksi toimitettava tilintarkastajan raportti avustusten käytöstä tilikauden aikana, jollei avustuspäätöksestä muuta johdu.

Tilintarkastajan raportissa on selvitettävä:

- 1) investointi-, hanke- ja toimintokohtaisen kirjanpidon järjestäminen;
- 2) työajankäytön hallinnan järjestäminen;
- 3) vuosiselvityksessä esitettyjen investointien, hankkeiden ja toimintojen tuottojen ja kulujen vastaavuus avustuksen saajan kirjanpitoon;
- 4) investoinneille, hankkeille ja toiminnoille kirjattujen palkkakulujen vastaavuus työsopimukseen sekä eläkeja henkilösivukulujen osuus palkkakuluista;
- 5) investoinneille, hankkeille ja toiminnoille kirjattujen muiden kuin palkka- ja toimitilakulujen suoriteperusteista syntyminen avustuksen käyttöaikana sekä kulujen hyväksyntä;
- 6) investoinneille, hankkeille ja toiminnoille kohdennettujen yleiskulujen asianmukaisuus; ja
- 7) julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön noudattaminen investoinneissa, hankkeissa ja toiminnoissa.

Kommentit

Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry yhtyy Maakuntien verkostojärjestöjen neuvottelukunnan ja Sosten näkemyksiin, että tilintarkastajan raportti (nk. AUP) on järjestöille huomattava taloudellinen ja hallinnollinen rasite. SOSTE katsoo, että AUP-järjestelmä tulee analysoida kokonaisuudessaan ja arvioida, mitä vaikutusta erityisraportoinnilla on aidosti saavutettu, sen sijaan että sitä koskeva vaatimus sisällytettäisiin automaattisesti tulevaan asetukseen. Maakuntien verkostojärjestöjen neuvottelukunta ehdottaa, että jos tilintarkastajan raportti tullaan edelleen vaatimaan, se ei koskisi eteenpäin delegoituja avustuksia.

18 §

Maksujärjestely takaisinperittävässä avustuksessa

Takaisinperittävä avustus ja sille laskettu korko on maksettava takaisin valtionapuviranomaisen asettamaan eräpäivään mennessä.

Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus voi avustuksen saajan hakemuksesta vahvistaa maksujärjestelyn takaisinperittäväälle avustukselle.

Maksujärjestelyssä takaisinperittävä osuus avustuksesta ja sille laskettu korko on maksettava takaisin kahden vuoden kuluessa lainvoimaisesta päätöksestä.

Kommentit

Ei kommenttia.

2 luku

Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustusasioiden neuvottelukunta

19 §

Neuvottelukunnan kokoonpano

Neuvottelukunnassa on puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä enintään 12 muuta jäsentä ja näillä henkilökohtaiset varajäsenet.

Neuvottelukunnan jäsenten tulee olla sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyden toimialaa edustavia, toimialan yhdistysten tai säätiöiden ehdottamia henkilöitä. Jos neuvottelukunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja taikka muu jäsen tai varajäsen eroaa kesken toimikauden, sosiaali- ja terveysministeriö nimittää uuden henkilön hänen tilalleen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Kommentit

Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry yhtyy Maakuntien verkostojärjestöjen neuvottelukunnan lausuntoon ja korostaa neuvottelukunnan kokoonpanon muodostamisessa alueellisen edustuksen varmistamisesta. Neuvottelukunta ehdottaa pykälään seuraavan muutoksen: neuvottelukunnan jäsenten tulee olla alueellisesti ja valtakunnallisesti sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyden toimialaa edustavia yhdistysten tai säätiöiden ehdottamia henkilöitä.

20 §

Arviointi- ja avustusjaoston kokoonpano

Arviointi- ja avustusjaostossa on puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä enintään viisi muuta jäsentä ja näillä henkilökohtaiset varajäsenet.

Arviointi- ja avustusjaoston jäsenet eivät saa olla työsuhteessa tai muissa sidossuhteissa avustusten hakijoihin.

Jos arviointi- ja avustusjaoston puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja taikka muu jäsen tai varajäsen eroaa kesken toimikauden, sosiaali- ja terveysministeriö nimittää uuden henkilön hänen tilalleen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Kommentit

Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry yhtyy Maakuntien verkostojärjestöjen neuvottelukunnan lausuntoon ja korostaa arviointi- ja avustusjaoston kokoonpanon muodostamisessa alueellisen edustuksen varmistamisesta.

21 §

Toiminnan järjestäminen

Neuvottelukunta ja sen jaosto voivat kuulla asiantuntijoita. Sosiaali- ja terveysministeriö määrää neuvottelukunnalle ja arviointi- ja avustusjaostolle yhden tai useamman sihteerin.

Kommentit

Ei kommenttia.

22 §

Palkkiot ja korvaukset

Arviointi- ja avustusjaoston puheenjohtajalle, varapuheenjohtajalle, jäsenelle, varajäsenelle, asiantuntijalle ja sihteerille voidaan maksaa kokouspalkkio.

Matkakustannusten korvaamiseen sovelletaan valtion virka- ja työehtosopimusta matkakustannusten korvaamisesta.

Kommentit

Ei kommenttia.

3 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset 23 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2024.

Kommentit

Ei kommenttia.

24 §

Siirtymäsäännökset

Ennen tämän asetuksen voimaantuloa myönnetyn avustuksen käytössä ja käytön valvonnassa, palauttamisessa ja takaisinperinnässä sekä sitä koskevassa muutoksenhaussa noudatetaan tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä ja avustuspäätöksessä asetettuja ehtoja. 8

Kommentit

Ei kommenttia.